

Style sztuki ogrodowej

Dr Anna Traut-Seliga

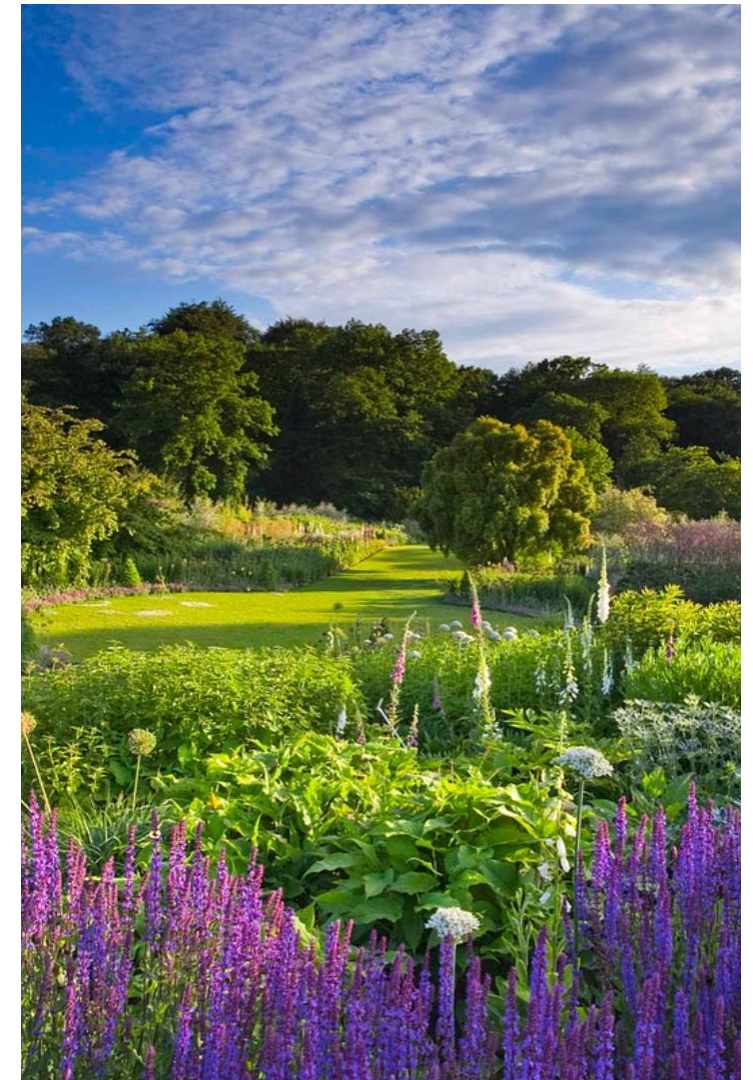
Akademia Nauk Stosowanych Stefana Batorego

Konferencja podsumowująca projekt pt. „Technologia opracowania tyflomap zabytkowych założeń parkowych”
23 maja 2024 r., Warszawa

Wprowadzenie

- Rzeczy są dla ludzi
- Trudny wybór w początkowej fazie projektu
- Historyczne ogrody to nie tylko funkcjonalne miejsca, ale też kwintesencja estetyki i wyrazu artystycznego: **to dzieła sztuki**
- W tej prezentacji przedstawiono krótko określone style ogrodowe, a także scharakteryzowano wybrane do udziału w projekcie ogrody
- Synergia elementów: przyroda, elementy kulturowe, talent architekta, umiejętności ogrodnika, wizja i dobry gust inwestora

- ***Genius loci***

Historia sztuki ogrodowej w pigułce

- Klasyczne style sztuki ogrodowej opisane tutaj stanowiły inspirację dla ogrodników oraz architektów i wracano do nich na przestrzeni stuleci
- Od renesansowej geometrii po japoński minimalizm, ogrody odzwierciedlają różne podejścia do projektowania i odbioru sztuki ogrodowej.
- Wszystkie style sztuki ogrodowej, w mniejszym lub większym stopniu, czerpią inspirację z natury, tworząc harmonijne kompozycje i tzw. harmonijny krajobraz kulturowy.
- Ogród to nie tylko przestrzeń funkcjonalna, ale także miejsce wyrazu artystycznego i stymulowania ludzkich emocji. **To odrębny byt.**

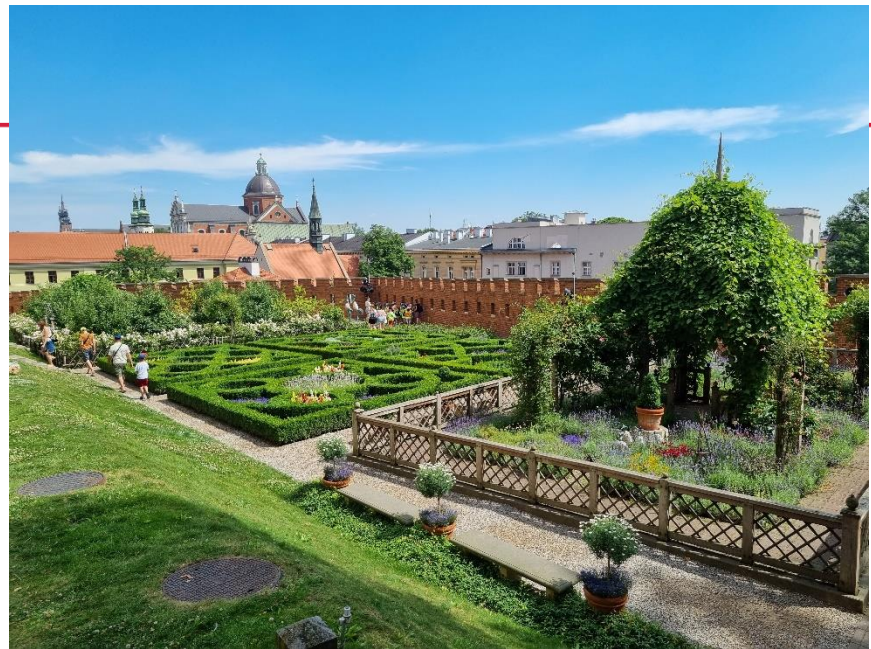

Ogrody renesansu

- Ogrody renesansowe charakteryzowały się symetrycznym układem ścieżek, kwater i kwietników, tworząc spójną, harmonijną całość.
- Dominowały regularne, geometryczne kształty, takie jak koła, kwadraty i osie. Ważną rolę odgrywały również fontanny i rzeźby.
- Renesansowi architekci czerpali inspirację z antycznej sztuki, tworząc ogrody pełne klasycznej harmonii i doskonałych proporcji.
- Ogrody renesansowe, choć bardzo ozdobne, miały też znaczenie użytkowe i dawały schronienie przed światem zewnętrznym

Podpowiedź:
styl renesansowy i neorenesansowy
nazywano również włoskim

Książ

Ogrody baroku

Podpowiedź:
styl barokowy i neobarokowy
nazywano również francuskim

- Sztuka ogrodowa baroku miała za zadanie wyrażać potęgę, chwałę i ambicje właścicieli. Ogrody stawały się manifestacją sprawowanej władzy i majestatu.
- Ogrody barokowe odznaczały się zdecydowaną symetrią, rozmachem i pompą, z długimi alejami, rozległymi tarasami i imponującymi fontannami.
- W ogrodach baroku spotkać można wiele form małej architektury, wykorzystywano rośliny do kształtowania gabinetów, parterów roślinnych, *aha*
- Rzeźby i grotty ożywiały przestrzeń ogrodu, nadając mu dynamicznego, niemal teatralnego wyrazu.

Wilanów

Ogrody w stylu sentymentalnym

- Ogrody sentymentalne odchodziły od regularnych, geometrycznych układów na rzecz swobodnych, malowniczych kompozycji inspirowanych naturą.
- Wijące się ścieżki, strome zbocza i romantyczne stawy tworzyły klimat tajemniczości i nostalgii.
- Celem było wywoływanie u odwiedzających głębokich, nostalgicznych emocji i wprowadzanie ich w nastrojowy, kontemplacyjny stan.
- Każdy ogród sentymentalny był unikalną kompozycją, dostosowaną do indywidualnych upodobań i wrażliwości właściciela.

Podpowiedź: w początkowych fazach rozwoju stylu ogrody takie nazywano orientalnymi, później przekształciły się w ogrody romantyczne

Arkadia

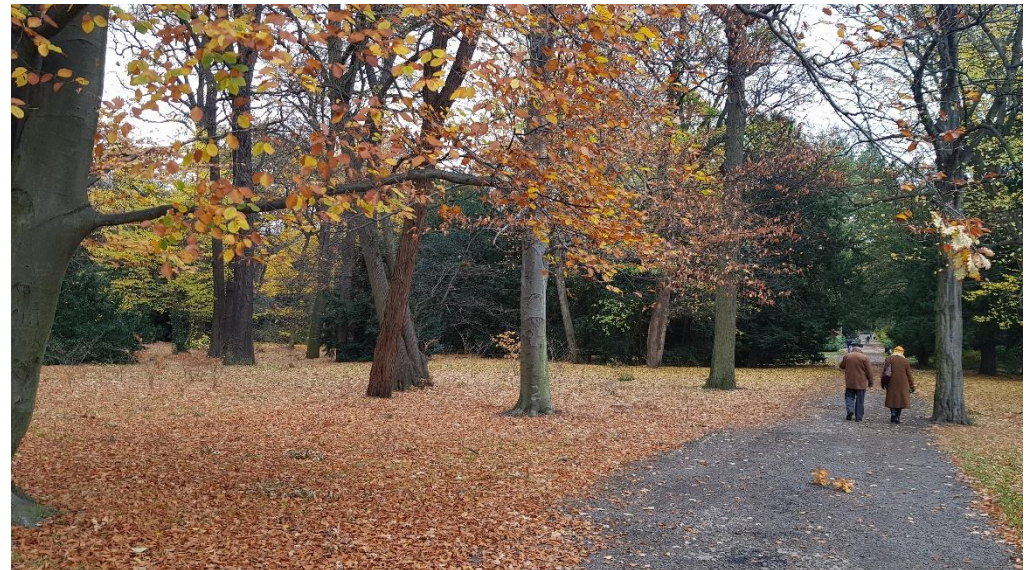
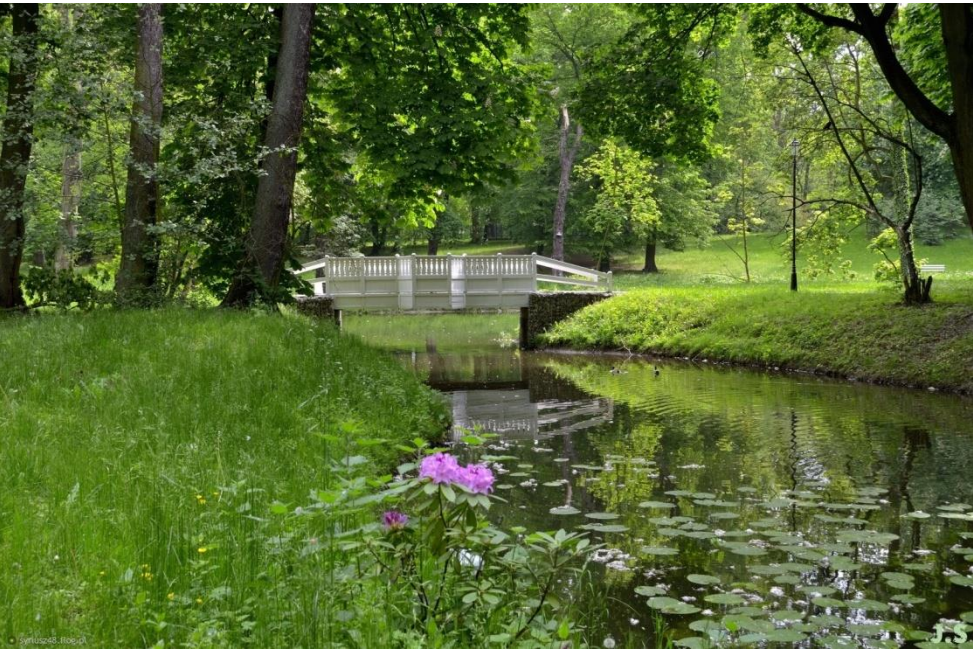

Ogrody krajobrazowe

Podpowiedź: ogrody krajobrazowe nazywane były również angielskimi

- Ogrody krajobrazowe odrzucają geometryczną symetrię na rzecz swobodnych, malowniczych kompozycji nawiązujących do naturalnego krajobrazu.
- Projektanci dążyli do harmonijnego wtopienia ogrodu w otaczające go środowisko naturalne i zabiegali o jak największą ich powierzchnię.
- Strategiczne rozmieszczenie drzew, krzewów i stawów tworzyło grę światła i cieni, dodając ogrodowi dynamiki (ekrany).
- Ogrody krajobrazowe miały wzbudzać w odwiedzających uczucia spokoju, piękna, odprężenia i harmonii z naturą.

Krasiczyn

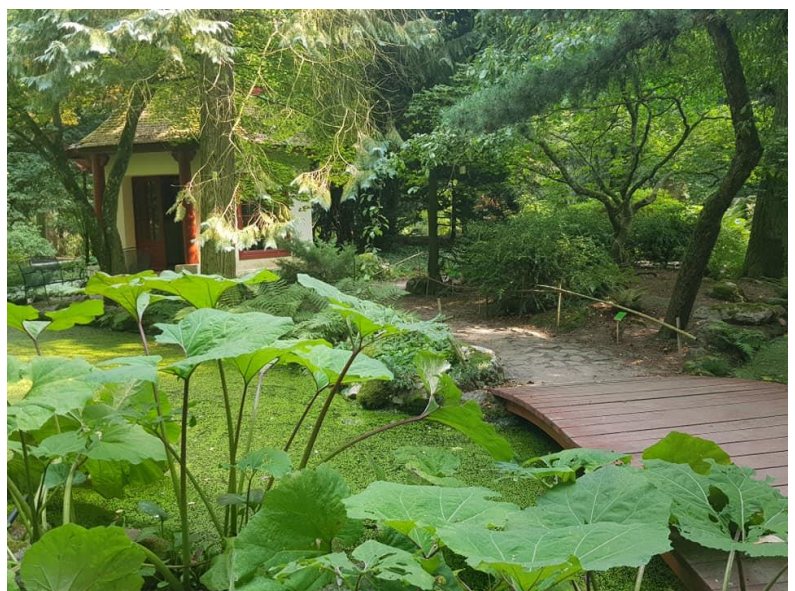

Ogrody w stylu japońskim

- Ogrody w stylu japońskim odznaczają się harmonią i silnie oddziałują na stan ducha odbiorcy
- Ogrody japońskie odzwierciedlają naturę, ale jej ślepo nie kopiują
- Styl ogrodu japońskiego jest łatwo rozpoznawalny, ponieważ zawiera ściśle określone elementy, w konkretnych proporcjach, np.: kamienie, zbiorniki wodne, kaskady, piasek, konkretne gatunki roślin, „coś starego”, określone budowle
- W ogrodach japońskich ważniejsze jest to, czego nie ma, niż to, co jest (Zen)
- Zakładanie ogrodu i jego pielęgnacja to rodzaj medytacji. Ogród japoński nigdy nie jest ukończony.

Podpowiedź: ogrodu japońskiego nie zwiedza się w biegu. Aby go docenić, trzeba mieć czas i umieć pić z pustej filiżanki.

Ogród japoński we Wrocławiu

W pigułce

1

Styl renesansowy: geometria, antyk, użytkowość

2

Styl barokowy: symetria, przepych, potęga

3

Styl sentymentalny: naturalizm, emocje, symbolika

4

Styl krajobrazowy: przestrzeń, malowniczość, swoboda

5

Styl japoński: harmonia, równowaga, pustka

Podsumowując

- Przygoda poznawania historii, kultury i przyrody – w ogrodzie
- Treści trudne do zamknięcia w tyflomapie
- Czy „to trzeba **zobaczyć**” ...?

Dziękuję za uwagę! 😊

Fot. ATS oraz

<https://www.polskieszlaki.pl/ogrod-japonski-we-wroclawiu.htm>

<https://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,24554340,dwa-razy-drozszy-wstep-do-ogrodu-japonskiego-dlaczego.html>

[https://ladnydom.pl/Ogrody/1,113379,8086702,Ogrody tarasowe zamku w Ksiazu.html](https://ladnydom.pl/Ogrody/1,113379,8086702,Ogrody_tarasowe_zamku_w_Ksiazu.html)

<http://www.garnek.pl/hled45/22061375/ogrody-zamkowe>

<https://www.gracetour.waw.pl/park-w-pulawach/>

<https://www.mapofpoland.pl/Skierniewice,zdjecie,7766,Park-miejski-jesienia.html>

<https://syriusz48.flog.pl/wpis/13192525/park-miejski-w-skierniewicach51963556-20140016>

<http://ogrodtamaryszka.blogspot.com/2018/02/prior-park-landscape-garden.html>

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2599321623411307&set=t.100064466688618&type=3&locale=en_GB

https://www.facebook.com/photo/?fbid=774855531422176&set=br.Abo_n18c-rlw9-

[qYtF0gWkU9x2Muxs6jijXeGTnkEKAYFASDOSj250PieGoU427jGyDdi6MpYlycvd8ECetvArnUjrpUDHO LOi4jZzOJ3tA0o0LPqN FWMfH-8ZB5Wlt7DpLXiGDTUPVz4a9FM F0IIW&locale=en_GB](https://www.facebook.com/photo/?fbid=774855531422176&set=br.Abo_n18c-rlw9-qYtF0gWkU9x2Muxs6jijXeGTnkEKAYFASDOSj250PieGoU427jGyDdi6MpYlycvd8ECetvArnUjrpUDHO_LOi4jZzOJ3tA0o0LPqN_FWMfH-8ZB5Wlt7DpLXiGDTUPVz4a9FM_F0IIW&locale=en_GB)

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10216460853099917&set=t.100064466688618&type=3&locale=en_GB